LEKCJA RELIGII · KLASY 1–3 · 11 LISTOPADA

Św. Marcin: pół płaszcza, całe serce

Konspekt lekcji na 45 minut, opowieść dla dzieci, dwie karty pracy i klucz dla nauczyciela

Temat	Czas	Wiek
dzielenie się z potrzebującymi na przykładzie św. Marcina z Tours	45 minut	7 do 9 lat

Materiał Homileo chroniony prawem autorskim. Do wykorzystania tylko przez posiadacza konta Homileo podczas jego własnej pracy; można drukować dla swoich uczniów.

Homileo

KONSPEKT DLA NAUCZYCIELA

Św. Marcin: pół płaszcza, całe serce

Cel	Uczeń opowiada własnymi słowami, co zrobił św. Marcin przy bramie Amiens, i wskazuje jedną rzecz, którą sam może w tym tygodniu oddać lub zrobić dla kogoś potrzebującego.
Treści	Przykazanie miłości bliźniego (Mt 25,40: „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili"). Uczynki miłosierdzia co do ciała: nagich przyodziać (KKK 2447). Święci jako wzór życia. Wspomnienie św. Marcina 11 listopada.
Metody	opowiadanie z obrazem, rozmowa kierowana, karta pracy, rysunek, modlitwa
Pomoce	ilustracja z okładki (pokazać lub wyświetlić), karty pracy 1 i 2 dla każdego ucznia, kredki, kawałek czerwonego materiału lub szalik

Przebieg lekcji

5 min	**Powitanie i modlitwa.** Znak krzyża, krótka modlitwa „Panie Jezu, otwórz nasze oczy na ludzi, którzy potrzebują pomocy". Nauczyciel pokazuje czerwony szalik i pyta: *Komu z was było dziś rano zimno? Co robimy, gdy komuś jest zimno?*
10 min	**Opowieść o św. Marcinie.** Nauczyciel czyta opowieść ze strony 3, pokazując ilustrację. Przy scenie z mieczem przecina szalik na pół albo rozkłada go na dwie części. Przy śnie Marcina zawiesza głos.
7 min	**Rozmowa.** Pytania: *Dlaczego Marcin nie oddał całego płaszcza? (według tradycji połowa płaszcza należała do wojska, więc oddał wszystko, co było jego). Kogo zobaczył Marcin we śnie? Co to znaczy, że Jezus miał na sobie jego płaszcz? Czy trzeba być bogatym, żeby się dzielić?*
15 min	**Karty pracy.** Karta 1: kolorowanie sceny i pisanie zdania po śladzie. Karta 2: ułożenie wydarzeń w kolejności, prawda czy fałsz, „moje pół płaszcza". Nauczyciel czyta polecenia na głos; dzieci, które jeszcze nie piszą, rysują.
5 min	**Podsumowanie.** Chętne dzieci mówią, co narysowały w zadaniu „moje pół płaszcza". Nauczyciel: *Jezus powiedział, że co robimy dla potrzebujących, robimy dla Niego. Św. Marcin to usłyszał we śnie. My możemy to usłyszeć w każdej chwili.*
3 min	**Modlitwa i zadanie domowe.** Modlitwa ze strony 6. Zadanie: zrobić w tym tygodniu to, co dziecko narysowało, i opowiedzieć o tym na następnej lekcji.

Ocena i uwagi

Ocenie podlega udział w rozmowie i wykonanie karty 2 (zadania 1 i 2 mają klucz na stronie 6). Zadanie 3 nie jest oceniane. W klasach, w których dzieci jeszcze nie czytają, zadanie 2 nauczyciel czyta zdanie po zdaniu, a dzieci pokazują kciuk w górę lub w dół.

Dla kl. 4–6 temat można poszerzyć o drugą część życia Marcina: chrzest, odejście z wojska, życie pustelnika, wybór na biskupa Tours wbrew jego woli (według tradycji ukrył się w gęsiarni, stąd gęś św. Marcina), i o poznańskie rogale świętomarcińskie jako polski zwyczaj.

OPOWIEŚĆ DLA DZIECI · CZYTA NAUCZYCIEL

Żołnierz, który podzielił płaszcz

Dawno temu, ponad tysiąc sześćset lat temu, żył chłopiec o imieniu Marcin. Jego tata był rzymskim oficerem i chciał, żeby syn też został żołnierzem. I tak się stało. Marcin miał piętnaście lat, kiedy dostał konia, miecz i wielki czerwony płaszcz. Taki płaszcz nosili wszyscy rzymscy jeźdźcy.

Pewnej zimy Marcin jechał ze swoim oddziałem do miasta Amiens. Był wieczór, wiał mroźny wiatr i padał śnieg. Przy bramie miasta siedział człowiek w podartym ubraniu. Trząsł się z zimna i prosił przechodzących o pomoc. Ludzie mijali go i patrzyli w inną stronę. Jeden żołnierz przejechał, drugi, trzeci.

Marcin zatrzymał konia. Nie miał przy sobie ani pieniędzy, ani jedzenia. Miał tylko miecz i płaszcz. Wtedy wziął miecz, chwycił swój czerwony płaszcz i przeciął go na pół. Jedną połowę podał biedakowi, a drugą zarzucił na własne ramiona. Niektórzy ludzie zaczęli się z niego śmiać, bo wyglądał dziwnie w połowie płaszcza. Ale Marcin nie przejął się śmiechem. Biedak był ciepło okryty i to było najważniejsze.

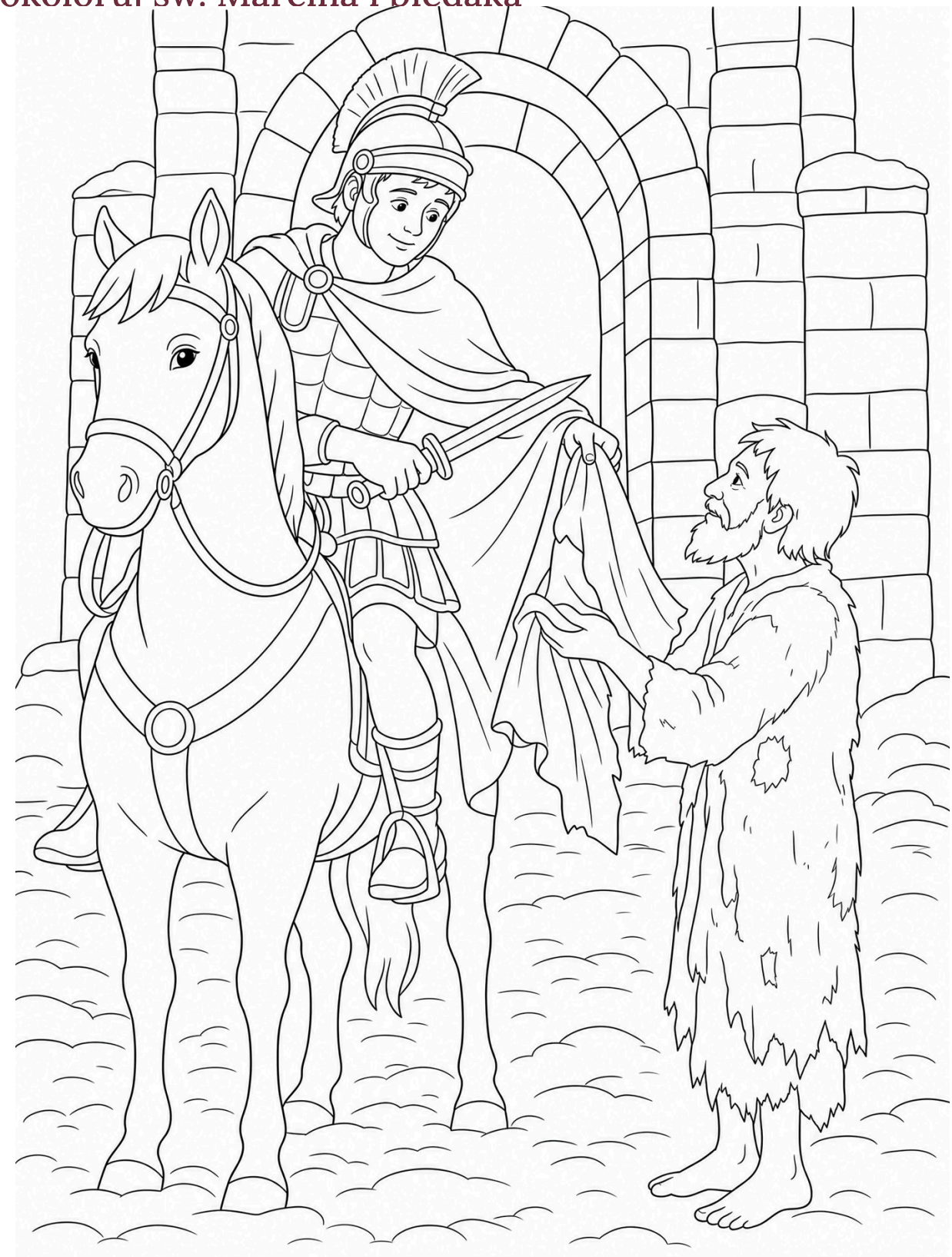
Tej nocy Marcin miał sen. Zobaczył Pana Jezusa, a Jezus miał na ramionach połowę czerwonego płaszcza. Tę samą, którą Marcin oddał biedakowi. I Jezus powiedział: „Marcin, który jeszcze nie jest ochrzczony, okrył Mnie tym płaszczem". Marcin obudził się i zrozumiał: kiedy pomagał zmarzniętemu człowiekowi, pomagał samemu Jezusowi.

Wkrótce Marcin przyjął chrzest. Po latach odszedł z wojska i został biskupem miasta Tours. Przez całe życie pomagał biednym, chorym i smutnym. Kościół wspomina go 11 listopada. W Poznaniu tego dnia piecze się rogale świętomarcińskie, a w wielu krajach dzieci idą z lampionami, bo św. Marcin przyniósł światło i ciepło tam, gdzie było zimno i ciemno.

Zapamiętaj: Według tradycji Marcin oddał połowę płaszcza, bo tylko ta połowa była jego. Oddał więc wszystko, co miał. Jezus powiedział: „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili" (Mt 25,40).

KARTA PRACY 1 · IMIĘ: _____

Pokolorui św. Marcina i biedaka

Napisz po śladzie:

Dzielę się z innymi.

Homileo

KARTA PRACY 2 · IMIĘ: _____

Co zrobił św. Marcin?

1 Ułóż wydarzenia w kolejności. Wpisz w kwadraciki numery od 1 do 4.

We śnie Marcin widzi Jezusa w połowie swojego płaszcza. ☐

Marcin zostaje żołnierzem i dostaje czerwony płaszcz. ☐

Marcin przyjmuje chrzest, a później zostaje biskupem. ☐

Przy bramie miasta Marcin przecina płaszcz i oddaje połowę biedakowi. ☐

2 Prawda czy fałsz? Zaznacz krzyżykiem.

	prawda	fałsz
Marcin był rzymskim żołnierzem.	☐	☐
Marcin dał biedakowi pieniądze.	☐	☐
Marcin przeciął płaszcz mieczem.	☐	☐
Koledzy Marcina pochwalili go od razu.	☐	☐
Kościół wspomina św. Marcina 11 listopada.	☐	☐

3 Moje pół płaszcza. Narysuj albo napisz, co w tym tygodniu oddasz lub zrobisz dla kogoś, kto tego potrzebuje.

Homileo

DLA NAUCZYCIELA

Klucz odpowiedzi i modlitwa

Karta pracy 2, zadanie 1 (kolejność)

1. Marcin zostaje żołnierzem i dostaje czerwony płaszcz.
2. Przy bramie miasta Marcin przecina płaszcz i oddaje połowę biedakowi.
3. We śnie Marcin widzi Jezusa w połowie swojego płaszcza.
4. Marcin przyjmuje chrzest, a później zostaje biskupem.

Karta pracy 2, zadanie 2 (prawda czy fałsz)

- Marcin był rzymskim żołnierzem: **prawda**.
- Marcin dał biedakowi pieniądze: **fałsz** (nie miał pieniędzy, dał połowę płaszcza).
- Marcin przeciął płaszcz mieczem: **prawda**.
- Koledzy Marcina pochwalili go od razu: **fałsz** (niektórzy ludzie się śmiali).
- Kościół wspomina św. Marcina 11 listopada: **prawda**.

Zadanie 3

Bez oceny. Warto zapisać na tablicy pomysły dzieci (podzielę się kanapką, pożyczę kredki, odwiedzę babcię, oddam zabawkę) i wrócić do nich na następnej lekcji.

Modlitwa na zakończenie

Panie Jezu, Ty powiedziałeś, że co robimy dla ludzi, którzy potrzebują pomocy, robimy dla Ciebie. Św. Marcin podzielił swój płaszcz i okrył Ciebie. Naucz nas widzieć tych, którym jest zimno, smutno albo samotnie. Daj nam odwagę, żeby się dzielić, nawet gdy ktoś się śmieje. Święty Marcinie, módl się za nami. Amen.

O św. Marcinie w kilku zdaniach

Marcin urodził się około 316 roku w Sabarii (dziś Szombathely na Węgrzech), w rodzinie rzymskiego oficera. Jako młody żołnierz w Galii, przy bramie Amiens, oddał połowę płaszcza żebrakowi; według tradycji następnej nocy zobaczył we śnie Chrystusa okrytego tą połową. Przyjął chrzest, odszedł z wojska, został uczniem św. Hilarego z Poitiers i założył klasztor w Ligugé. W 371 roku został biskupem Tours. Zmarł 8 listopada 397 roku, pochowano go 11 listopada; ten dzień jest jego wspomnieniem liturgicznym. Jest patronem m.in. żołnierzy, jeźdźców i ubogich.

DLA NAUCZYCIELA

Zgodność z podstawą programową

Odniesienie: Konferencja Episkopatu Polski, *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, przyjęta 8 czerwca 2018 r., Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2018. Etap: **klasy I–IV szkoły podstawowej** („Katecheza inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii", s. 29–50). Cytaty z tabeli wymagań (w dokumencie każde zaczyna się od słowa „Dziecko:"), sprawdzone z tekstem opublikowanym przez Komisję Wychowania Katolickiego KEP.

Punkt	Wymaganie lub postawa (cytat, strona)	Gdzie w lekcji
C.6.1	„wskazuje, w czym może naśladować postaci biblijne i świętych" (s. 39)	rozmowa po opowieści, karta 2, zadanie 3 „moje pół płaszcza"
C.6.a	„poszukuje dobra i unika zła, wzorując się na postaciach biblijnych i świętych" (s. 39)	podsumowanie, zadanie domowe
C.5.2	„podaje przykłady niesienia pomocy drugiemu człowiekowi, zwłaszcza cierpiącemu i potrzebującemu" (s. 39)	pytania wstępne o zimno, pomysły dzieci na tablicy
C.5.c, C.5.e	„jest wrażliwe na krzywdę innych", „służy potrzebującym" (s. 39)	scena przy bramie Amiens, zadanie domowe
E.4.6, E.4.7	„omawia uczynki miłosierdzia", „podaje przykłady uczynków miłosierdzia" (s. 42)	uczynek „nagich przyodziać" (KKK 2447) w treściach lekcji
A.2.a	„uważnie słucha słów Pisma Świętego" (s. 32)	Mt 25,40 w opowieści i w podsumowaniu
D.1.g	„modli się w intencjach własnych oraz innych ludzi" (s. 39)	modlitwa na początku i na zakończenie
B.5.2	„wymienia najważniejsze zwyczaje związane z uroczystościami i świętami kościelnymi" (s. 34)	rogale świętomarcińskie i lampiony w opowieści

Metody zalecane w podstawie dla tego etapu

Opowieść czytana z ilustracją, rozmowa, karta pracy i rysunek odpowiadają zaleceniu, że opowiadanie ma dotyczyć „konkretnych osób i wydarzeń oraz być połączone z ilustracją – obrazem" (s. 44), oraz wskazaniu na „ukazywanie wzorców postaci biblijnych, świętych" (s. 45).

Uwagi

- Podstawa nie wymienia z imienia św. Marcina; wskazuje świętych jako wzory postaw (C.6). Wybór postaci należy do katechety i programu nauczania.
- Święto Niepodległości (11 listopada) nie jest treścią podstawy religii w klasach I–IV, dlatego lekcja go nie omawia. Można je połączyć z edukacją wczesnoszkolną w ramach korelacji międzyprzedmiotowej.
- Pakiet jest pomocą do jednej lekcji. Nie zastępuje programu nauczania i podręcznika zatwierdzonych przez władze kościelne, według których katecheta prowadzi zajęcia.
- Od 1 września 2027 r. zaczyna wchodzić nowa „Podstawa programowa nauczania religii rzymskokatolickiej w Polsce" (KEP, 2025), z etapami klas I–III, IV–VI i VII–VIII. Pakiet zaktualizujemy przed tym terminem.